

ЧАСТИНА ПЕРША

1919—1920

РОЗДІЛ ПЕРШИЙ

Святвечір 1919

Тиняючись поміж юрбою вздовж Кінгс-роуд, міцно запнувши тоненьке пальто на шиї в спробі захиститися від пронизливого вітру, Луїза Кеннон, опустивши голову, легко ступала тротуаром. Обриси вулиці поблякли під скрадливою темрявою, проте натовп нітрохи не рідшав. Покупці парочками тинялися перед гарними вітринами, прикрашеними електричними вогнями та спокусливими різдвяними дрібничками: розфарбовані картонні коробки з рахат-лукумом, яскраво-рожеві та зелені застигли кубики якого замалим не світилися крізь товстий шар цукрової пудри; бліді нерухомі обличчя зовсім нових порцелянових ляльок, чії ноги та руки були щільно загорнуті в накрохмалені бавовняні сукні, а з-під облямівки химерними шарами визирало тонке, мов папір, мереживо.

Просто позаду Луїзи був великий універмаг «Пітер Джонс», де в кожній вітрині, зверненій до вулиці, встановили по ялинці. До гілок акуратно прив'язали червоні та зелені стрічки, між темно-зеленої хвої звисали дерев'яні прикраси: мініатюрні розфарбовані коники-гойдалки, верткі срібні зірки, золоті яйця, смугасті карамельки. Кожний предмет — бездоганне факсиміле дитячої фантазії, яке нарешті відтворилося в солодкому житті, коли війна та пайки лишилися позаду.

Перед магазином стояв чоловік — руки зчеплені за спиною, обличчя купалося в м'якому сьайві вітрин, — і Луїза

задумалася, чи відволікся він задосить для того, щоб сковзнути йому рукою до кишені й спробувати намацати там гаманця. Їй з голови не виходила ранкова дядькова засторога: «Без здобичі не вертайся. Це Різдво — шансів прірва». Певно, що на нього хтось тиснув, бо останнім часом він став особливо нестерпним та вимогливим.

Щойно вона наблизилася, чоловік різко розвернувся та засунув руки до кишень. Їй би варто бути обачнішою, та насправді дівчина відчула полегшення.

Луїза ще глибше зарилася підборіддям у комір, ширяючи поміж шнурованих черевиків та лакованих туфель на тротуарі. Окрім дядька, вона поверталася додому до матері, яка лежала в ліжку, ще й не зовсім хвора, проте й не здорова так точно — горе, важка праця та голод позначилися на її худорлявій статури. Заглибившись у думки, Луїза відчула жар, ще навіть не усвідомивши, що ним пашіє від лавки з каштанами. Гіркий дим вдарив їй у порожній шлунок.

Уже через декілька хвилин вона крихітними смужками віддирала жорстку запечену гарячу шкірку, передніми зубами відкушуючи солодкий горіх під нею. Лише два собі, пообіцяла вона, а решту залишить матері й сподіватиметься, що вони не надто захолонуть до того часу, як вона вернеться додому. Дівчина прихилилася до стіни позаду лавки, насолоджуючись теплом її вогню. Продавець каштанів був веселий, а навколо панувала радісна святкова атмосфера. Луїза відчула, як розслабляються плечі: вона так довго сутулилася, що вже й не помічала цього. Потім підвела погляд і побачила, як дехто знайомий ішов їй просто назустріч: Дженні.

Луїза позадкувала й спробувала сховатися в тіні. Вона засунула пакет із каштанами в кишеню й вище підняла комір. Дженні підійшла ближче, й Луїза знала, що втрапила в пастку — вона не могла піти, не розкривши себе. Її дихання пришвидшилося, і в паніці вона нахилилася, прикинувшись, що зав'язує шнурки.

— Луїзо?

Її ліктя торкнулася рука, схована від зими в рукавичці. Струнка постать була вбрана у модне вельветове пальто, вільно підрізане та розшите павичевим пір'ям. Якщо Луїзі не зелене фетрове пальто й було гідне її тонкої статури раніше, то тепер воно потонуло в сірості. Проте голос Дженні був приязний та сповнений теплоти.

— Це ти?

Тікати було нікуди. Луїза стояла, намагаючись здаватися здивованою.

— О, Дженні! — вигукнула вона. Її шоки палали від сорому через близькість майже скоєного злочину та зустріч із давньою подругою. — Привіт. Не впізнала.

— Так добре зустрітися з тобою, — промовила молода жінка. Її краса була ще пуп'янком, коли Луїза бачила її востаннє, але тепер розквітла в щось водночас величне та витончене, мов кришталева люстра.

— Боже, минуло... Скільки? Чотири роки? П'ять?

— Так, гадаю, що десь так, — відказала Луїза. Вона поклала руку на каштани в кишені, вбираючи їхнє тепло.

Раптом у полі зору з'явилася ще одна постать: дівчина десь на два роки молодша за Луїзу, з темним волоссям, що вільними кучерями спадало на плечі, зеленими очима, що визирали з-під краю капелюшка. Вона всміхалася, вочевидь насолоджуючись цим дружнім возз'єднанням.

Дженні поклала руку їй на плече.

— Це Ненсі Мітфорд. Ненсі, це моя найдавніша та найкраща подруга Луїза Кеннон.

Ненсі простягнула руку в рукавичці.

— Приємно познайомитися, — сказала вона.

Луїза потисла її й утрималася, щоб не зробити реверансу. Може, Ненсі й мала теплу усмішку на обличчі, та постать її була, немов у молодій королеви.

— Ненсі — донька добрих друзів моїх свекрів, — пояснила Дженні. — Помічниця їхньої няні втекла, а сама няня дуже змучена, тож я вирішила допомогти.

— Вона втекла із сином м'ясника, — перебила Ненсі. — Усе село гуде, наче вулик. Це найкумедніше з-поміж усього, що я коли-небудь чула, а Фарв, відколи це трапилося, аж кипить від гніву. — Дівчина захихотіла, і Луїзі її сміх видався дуже заразним. Дженні з удаваною суворістю глянула на Ненсі й продовжила:

— Та байдуже, ми вийшли випити чаю. Уявляєш, Ненсі ніколи не куштувала солодких пиріжків у «Фортнамс».

Луїза не знайшлася що й відповісти, також ніколи їх не куштувавши.

— Сподіваюся, вам сподобалося, — зрештою мовила вона.

— О так, — сказала Ненсі, — було смачно. Не часто мені випадає посмакувати те, що обожнюють католики. — Вона злегка крутнулася, чи то зображаючи дівчачий захват, чи зовсім щиро, Луїза не була певна.

— А як ти? Як батьки? Ти видаєшся... — Дженні вагалася, лише трохи, та цього стало задосить. — Маєш дуже гарний вигляд. О люба, холодно, чи не так? А ще так багато потрібно зробити — завтра ж Різдво! — дещо знервовано хихикнула вона.

— У нас все добре, — сказала Луїза, переминаючись з ноги на ногу. — Як і завжди, ти ж знаєш. Не сидимо на місці. Дженні взяла її за руку.

— Люба, я трохи спізнююся. Обіцяла повернути Ненсі додому. Можеш пройтися з нами, щоб ми могли ще трохи поговорити? Лише на хвильку?

— Так, — мовила Луїза, здаючись. — Звісно. Каштанів? Купила для мами, та не змогла втриматися й взяла кілька собі.

— Хочеш сказати, вони не твої? — сказала Дженні, перебільшено підморгнувши подрузі й штовхнувши в бік. Зрештою, вона таки змусила Луїзу всміхнутися, відкриваючи акуратний ряд зубів та наповнюючи світлом бурштинові очі.

Вона почистила каштана для кожної з них; перед тим як швидко кинути свого до рота, Дженні потримала його